

Flamanski skladatelj **Pieter van Maldere** (1729. – 1768.) je u službi princa Charlesa od Lorraine putovao diljem Europe: u Beču je svirao pred Marijom Terezijom, njegov rad bio je poznat Mozartu i Haydnu, a djela su mu za života objavljivana u Londonu, Parizu, Dublinu i Bruxellesu. Komorna glazba stilski mu je bliža kasnome baroku, ali njegove simfonije predstavljaju korak prema stvaranju klasicističke bečke simfonije. Jedna od takvih je i trostavačna *Simfonija u g-molu*, op. 4 br. 1, koja slijedi klasični raspored stavaka brzi – polagani – brzi. Prvi stavak je u sonatnoj formi, koja će svoj vrhunac razvoja tek dostići krajem stoljeća u kasnijim Mozartovim i Haydnovim simfonijama. Ljepota drugog stavka jest u njegovoj mirnoći: iznad jednostavnih harmonijskih progresija iznosi se lirska tema u Es-duru. U trećem je stavku napetost postignuta brojnim anticipacijama te dugim izdržanim notama u dionicama puhača, ispod kojih se odvija sekvenciranje i variranje tematskog materijala karakteristično za Maldereov stil u opusu 4.

Simfonija u D-duru, op. 4 br. 6 od prethodne se ne razlikuje mnogo po formi, niti po stilu skladanja. Stavci *Allegro assai – Largo – Vivace* ponovno su u klasičnom odnosu. Prema izvođačkom sastavu simfonije i tretiranju stavaka, može se povući paralela između Malderea i njegovog hrvatskog suvremenika Luke Sorkočevića (1734. – 1789.). Maldereov izvođački sastav čini kompletan gudački korpus, dvije oboe i dva roga uz vrlo poželjnu pratnju *bassa continua*, najčešće na čembalu. Središnji, polagani stavak, rezerviran za gudače, uokviruju dva stavka u kojima sviraju gudači i svi puhači.

Johann Baptist Vanhal (1739. – 1813.) skladatelj je i violinist češkog porijekla, čija se 200. obljetnica smrti obilježava upravo ove godine. U Beču je bio član kvarteta s Wolfgangom Amadeusom Mozartom, Josephom Haydnom i Carlom Dittersom von Dittersdorfom. Službovao je i u Varaždinu kao kapellmeister obitelji Erdödy. Kao i Maldere, svojim je simfonijama pridonio razvoju klasične simfonije. Prvi stavak njegove *Simfonije u A-duru* skladan je u sonatnoj formi karakterističnoj za drugu polovicu 18. stoljeća, a drugi je stavak, poput Haydnovih ranih simfonija, namijenjen za dva solistička instrumenta uz pratnju gudača, kojima Vanhal dodaje i dva roga. Trostavačnom obliku simfonije, kakav se pronalazi u Malderevim skladbama, dodan je Menuetto. Finale je u karakterističnom *Sturm und Drang* stilu: nad pulsirajućim ostinatnim basom i sinkopiranim ili šesnaestinskim tremolom drugih violina, prve violine sviraju melodije s naglim skokovima, a svemu su pridodane nagle promjene dinamike.

Bernarda Lokner i Dario Poljak

HRVATSKA
AKADEMIJA
ZNANOSTI I
UMJETNOSTI

ODSJEK ZA
POVIJEST
HRVATSKE
GLAZBE

DANI OTVORENIH VRATA HAZU 2013.

KONCERT STUDENTSKOG BAROKNOG ORKESTRA

pod umjetničkim vodstvom Darija Poljaka

„MIGRANTI“ 18. STOLJEĆA:
B. CORDANS, G. F. HÄNDEL, A. IVANČIĆ,
P. VAN MALDERE, J. B. VANHAL

PREPORODNA DVORANA
OPATIČKA 18, ZAGREB
utorak, 19. 11. 2013. u 12 sati

Program

Bartolomeo Cordans:

Salve Regina

Georg Friedrich Händel:

Sinfonia za 3. čin oratorija

Solomon: Dolazak kraljice Sabe

Vivi, tiranno, arija Bertarida iz 3.

čina opere *Rodelinda, lombardijska kraljica*

Amando Ivančić:

Simfonija u G-duru

Allegro

Andante

Presto

Pieter van Maldere:

Simfonija u g-molu, op. 4 br. 1

Allegro assai

Andante

Presto

Simfonija u D-duru, op. 4 br. 6

Allegro assai

Largo

Vivace

Johann Baptist Vanhal:

Simfonija u A-duru [A2]

Allegro

Cantabile sostenuto

Menuetto

Allegro

Bartolomeo Cordans (1698. – 1757.) talijanski je skladatelj i svećenik. Djelovao je kao *maestro di capella* katedrale u Udinama gdje je skladao sakralnu glazbu: psalme, motete i kratke mise za potrebe liturgije, a njegovao je i djela za izvođenje *a capella* u Palestrininom stilu. *Salve Regina* skladana je za alt uz pratnju dviju violina i bassa continua, što je slično, primjerice istom djelu Nicole Porpore. Sastoji se od pet odsjeka koji se razlikuju po tempu i tretmanu glasa. Iako nije poznato je li Bartolomeo Cordans putovao, sigurno je da njegova *Salve Regina* jest. Svoj put iz Italije pronašla je do Dubrovačke Republike. Najprije je donesena u samostan na otočiću Badija pokraj Korčule, da bi kasnije bila prenesena u Arhiv Franjevačkog samostana Male braće u Dubrovniku, gdje se i danas čuvaju dionice pod signaturom Db-SMB, 225-B/6620. Transkripciju za potrebe današnje izvedbe načinio je Tomislav Bužić.

Život **Georga Friedricha Händela** (1685. – 1759.) bio je obilježen putovanjima po tri velike europske zemlje: Njemačkoj, Italiji i Engleskoj. Najpoznatiji je po svojim oratorijima, a *Sinfonia Dolazak kraljice Sabe* s početka trećeg čina oratorija *Solomon* često se izvodi koncertno i izvan konteksta oratorija. Karakterizira je živahna melodija u kojoj je skladatelj vješto balansirao tonskim bojama, dinamičkim kontrastima, efektnim ritamskim figurama te dijalogom gudača i dviju oboa. Händel nije pridonio samo razvoju oratorija, već i talijanske opere. Gudači i dvije oboe prate glas i u ariji *Vivi tiranno* (3. čin, 8. scena) iz čuvene opere *Rodelinda, lombardijska kraljica*. U toj ariji kralj Bertarid ističe svoj plemenit postupak: spasio je život smrtnom neprijatelju i suparniku Grimoaldu nakon čega ga izaziva da ostvari svoj raniji naum i ubije ga. Grimoaldo se ipak povlači, a opera završava konvencijom koja je tipična za talijansku operu *seriju*: tzv. *lieto fine* ili sretni završetak. Arija je virtuozna i strastvena, prepuna koloratura, a skladana je za altovskog kastrata, glas koji je Händel izuzetno volio.

Amando Ivančić (1727. – prije 29. XII. 1762.) rođen je u Bečkom Novom Mjestu, a otac mu je bio podrijetlom iz Gradišća, iz sela Pajngrt, pretežno naseljenog Hrvatima. O njegovu životu nije poznato mnogo podataka. Djelovao je u Grazu u samostanu Maria Trost, a zabilježene su i njegove aktivnosti u današnjoj Češkoj i Slovačkoj. Skladao je sonate za flautu, violu i *basso continuo*, te simfonije, a njegov je stil karakterističan za prijelaz s visokog baroka na rani klasicizam. Njegovim ponajboljim djelima smatraju se mise i simfonije. Prvi stavak *Simfonije u G-duru* s oznakom *Allegro* je u sonatnoj formi, što dokazuje da je skladatelj bio upoznat s tendencijama svog vremena. Drugi stavak *Andante* je recitativnog stila, dok posljednji stavak *Presto* odlikuje pulsacija plesa iz franucuske barokne suite – *gigue*.

Studentski barokni orkestar

Sonja Runje, mezzosopran

Domagoj Habek, kontrabas

Helga Korbar

Amina Belovari

Katarina Kutnar

Marko Novak, rogovi

Marija Bašić

Dora Draclin

Marta Stanec, violine

Ivana Bjeloš, oboe

Sonja Jugo, viola

Dario Poljak, čembalo i umjetničko vodstvo

Iva Mihalj, violončelo

Čembalo je za koncert ustupila Muzička akademija u Zagrebu.